Uredništvo:
Schillerjeva cesta štev. 3, na dvorišču, I. nadstropje.

* *

Rokopisi se ne vračajo.

* *

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

* *

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

* *

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

* *

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta štev. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25·—
polletno . . . K 12·50
četrtletno . . . K 6·30
mesečno . . . K 2·10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28·—
za **vse druge** dežele i. **Ameriko** K 30·—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglase (inserate)** se plačuje od čveterostopne petit vrste po 12 h, za večkraten natis primeren popust.
Posamezna štev. stane 10 h.

Štev. 10. **Celje, v četrtek, dne 14. januarja 1909.** **Leto I.**

Ljudsko štetje l. 1910.

Celovec, 12. januarja.

Češki poslanci so sklenili zahtevati za prihodnje ljudsko štetje, da se nadomesti „občevalni jezik“ z maternim jezikom in bodo dotični predlog podpirali tudi češki socijalni demokratje. Gotovo se temu pridružijo tudi vsi naši poslanci brez razločka strank, kajti ni dvoma, da bi izpadla statistika na tej podlagi za nas dokaj pravičnejše.

Vendar je vprašanje, če bi ne bilo umestno odpustiti od te zahteve in potezati se za **tajno ljudsko štetje**, pri katerem bi bilo potem pač vseeno, ali vprašujemo po maternem ali občevalnem jeziku, ker bi nad ono rubriko lahko napisali „narodnost“, pojem, ki je edino utemeljen in ki edini odgovarja faktični potrebi, ki se ga pa državna uprava tako boji baje iz strahu pred velikim razburjanjem ob času ljudskega štetja, predvsem pa zato, ker v svojih germanizatoričnih težnjah skuša obdržati vse stare, četudi nezmiselne in neopravične navade, da le pospešujejo nemštvo.

Proti tajnemu narodnostnemu štetju ne more nikdo navesti pametnih razlogov in tudi Nemci sami bodo morali podpirati to idejo, ker bi z delovanjem proti nji priznavali, da sloni njihova moč na neresničnem, izgoljufanem statističnem materijalu. Tehnične težkoče, ki jih bodo morebiti navajali, so v primeri z idejo in njenim uspehom tako malenkostne, da sploh ne pridejo v poštev. Če pomislimo, koliko zmešnjav nam dela v današnjem sistemu vojaštvo, že samo ta nerodnost odtehta vse tehnične težkoče tajnega narodnostnega štetja, ker bi pri tajnem štetju vojaštvo ne delalo nikakih neprilik in bi ga sploh ne bilo treba posebej navajati.

Če bi za posamezne hiše in sela ne bilo mogoče natanko določiti njihovo narodnost, ker bi bila potem tajnost kolikortoliko iluzorna in tudi neizvedljiva, ker bi se število komisij preveč pomnožilo, bi tudi to ne bila nikaka nesreča, kajti namen ljudskega štetja ni določiti za vsako posamezno hišo posebe narodnost njenih prebivalcev, ker pride narodnost v poštev šele v občini. S tem pa nočem reči, da bi imela biti za vsako občino le ena komisija; ker bi moral k popisovanju priti vsak, bi moralo biti preskrbljeno, da bi ne bilo pri komisiji treba predolgo čakati ter tudi da bi ne bila predaleč. Po veliki večini bi se dala porabiti za tajno narodnostno štetje določila za državnozborske volitve. Za otroke bi prinesli listek njihovi stariši ali varuhi, žene pa bi prišle same. Ostala statistika razen narodnostne* bi se zbirala tudi zanaprej lahko po polah. Marsikaj bi se sicer s vpeljavo tajnega narodnostnega štetja izpremenilo, toda vse — na boljše. Na Koroškem bi se nam posebno poznalo, če bi se vsak lahko brez strahu priglasil k oni narodnosti, h kateri ga veže spomin na očeta in mater, h kateri ga veže srce in razum, a h kateri se dozdaj javno ni priglašal iz strahu za zaslužek ali boječ se zasmehovanja prevzetnih sosedov. Neposredno sicer od tega ne bi imeli velike koristi, kajti taki ljudje, ki zataje svoj jezik, ne pomagajo dosti ne na naši, ne na nasprotnikovi strani; k narodu sploh smemo pravzaprav prištevati le one, ki se zavedajo svoje narodnosti, ki se nikjer zanjo ne sramujejo, ki narodnosti nikdar ne prodajajo za nobeno ceno; boljše bi bilo, da bi mogli reči: vsi, ki so vpisani za Slovence, so res zavedni Slovenci, ki se lahko nanje zanesemo, ker so pošteni, značajni ljudje; toda, ker nas nasprotniki in predvsem vlada meri po številu, ker ne smemo dopustiti, da bi mogli vedno na nas kazati, češ da se naše število manjša, zato moramo skrbeti, da se bo smel tudi najslabejši, najmlačnejši vpisati kot Slovenca.

Nešteto vzrokov bi se dalo navesti, zakaj je nujno potrebno vpeljati tajno narodnostno štetje. Naj navedem na zadnjem mestu najvažnejšega: resnico. Resnico samo na sebi, ker je javna tajnost, da dosedanja ljudska štetja niso bila resnična; pa tudi vzgojo ljudstva k resnicoljubnosti, značajnosti: rekli smo že, da niso mnogo vredni ljudje, ki zataje narodnost (ali tudi kaj drugega) zaradi gmotne koristi ali zaradi česarkoli; vsak nam k temu pritrdi. Take ljudi je vedno treba navajati k resnicoljubnosti — toda same besede nič ne izdajo. Če hočeš od otroka izvedeti resnico, mu ne smeš za „da“ obljubiti darila, za „ne“ pa kazen, ker bo na to vsak odgovoril z „da“, tudi če mu desetkrat rečeš, da naj ne laže! Slabi ljudje so pa kakor otroci; ko vidijo trenutno korist ali škodo, ne vprašujejo, kaj je prav in kaj ne, ampak hite za koristjo, ker nimajo moči ustavljati se. Tajnost izpovedbe je tu prvi korak k poboljšanju in kdor stremi za resnico, bo zahteval za prihodnje ljudsko štetje tajno narodnostno priglaševanje.

* Članek o verstvu še priobčimo.

Politična kronika.

v **Deželnozborski volilni red za Štajersko** še vedno ni dobil cesarjeve sankcije, ampak ga je ministrstvo vrnilo deželnemu odboru v korekturo. Finančno ministerstvo je namreč našlo nek paragraf, ki govori o tem, da so volilni dokumenti pristojbin prosti, ter zahteva spremembo paragrafa. Deželni odbor ima k sreči od deželnega zbora pooblastilo, da sme male spremembe zvršiti sam. Vendar pa se bo sankcija zakona za par tednov zavlekla.

v **Za deželnozborske volitve v štajerski deželni zbor** se že pridno pripravljajo nemški klerikalci na Zg. in Srednjem Štajerskem. Postavili so skoro že v večini okrajev svoje kandidate ki pridno prirejajo volilne shode. Ustanovili so si tudi že posebni volilni urad za volilne zadeve na Zgor. Štajerskem. Volilni boj je posebno tamkaj v polnem teku. Pač so tudi tam mislili na kompromis, a kakor poroča graški „Volksblatt“, je pogajanja razbil nemški agrarni (bündlarski) kandidat Burger. Na Spod. Štajerskem še o kakem volilnem gibanju ni ničesar slišati. To je tudi deloma razumljivo, saj se vrše kakor poročajo v tem oziru od svojega zaupnika v dež. odboru dobro poučeni klerikalni časopisi, volitve še le aprila ali kakor poroča graški „Arbeiterwille“, morda celo komaj maja. Vendar pa vemo, da se naši klerikalci prav pridno na tihem pripravljajo na volilni boj, med tem ko narodno stranko in javnost vlečejo za nos, da nameravajo skleniti kompromis.

d **Zopetna pogajanja zaradi parlamentariziranja ministerstva** se pričnó resno zopet šele ob otvoritvi državnega zbora. Pričakuje se, da vlada predloži v najkrajšem času predlogo ureditve jezikovnih razmer pri državnih uradih na Češkem in glede ustvarjenja okrožnih oblasti istotam.

d **Sporazumljenje med Avstrijo in Turčijo** pozdravljajo angleški in francoski listi kot odločen korak k miru na Balkanu. Pozivljajo Bolgarsko, naj se na enak način sporazume s Turčijo, Avstrijo pa naj tudi Srbiji ne odreče kompenzacij, ki ji gredo. — Tudi ruski listi izražajo svoje zadovoljstvo. „Rus“ imenuje sporazum „velikanski uspeh avstroogrske diplomacije in poraz ruske diplomacije“. — Glede pokritja svote 54 miljonov kron poroča vladni „Fremdenblatt“, da se namerava vzeti bosensko-hercegovsko deželno posojilo. — Srbski listi odločno obsojajo postopanje Turčije in tudi velevlasti, ki so v to kupčijo privolile. „Politika“ očita Turčiji, da je prodala Avstriji poldrug miljon sužnjev.

v **Češka katoliška stranka na Moravskem** je izdala komunike, v katerem najostrejše obsoja krščansko-socijalno stranko zaradi sprejetja Axmannovega predloga in pričakuje, da bodo na Dunaju vsi češki poslanci brez razlike strank izvajali konsekvence zoper kršč.-soc. stranko ter z vso silo delali na preprečenju sankcije Axmannovega zakonskega načrta.

v **Olikani nemški krščanski socijalci**. V nižje avstrijskem deželnem zboru je kršč.-soc. poslanec Silberer imenoval srbskega kralja „podlega morilca“, srbskega prestolonaslednika pa „smrkovega ušivca“. Samoobsebi umevno psovanje take brezpomembne osebe kakor je Silberer v javnosti ne pomeni nič, pokažemo le na dejstvo kot tako, da si naši ljudje ustvarijo pojem o resnico- in pravicoljubnosti ter o olikanosti nemških kršč.-socijalcev, katerim se — posebno njih vodji Luegerju — naši slovenski klerikalci tako radi obešajo za frak.

v **Dogodki na Hrvatskem**. Narodni zastopnik Stjepan Zagorac, član hrvatske stranke prava, član njenega saborskega kluba in dozdaj član hrvatsko-srbske koalicije, inače ugleden politik, je izstopil iz koalicije. Njemu je sledil včeraj s tozadevno izjavo v „Hrvatski“ dr. Avgust Harambašič. Že pred nekaj dnevi se je slutilo, da Zagorac to stori ko je začel v Hrvatski ostro kampanjo zoper duševnega vodjo koalicije Supila. Zagorec je hotel doseči, da bi celi saborski klub hrv. stranke prava izstopil iz koalicije; s tem bi bila izpolnjena želja Raucha, vlade v Pešti in vlade na Dunaju, da bi bila namreč hrv.-srbska koalicija razbita. Še le ko bi se to zgodilo, bi cvetela pšenica banu Rauchu, ki tako stremi za tem, ustvariti v hrvatskem saboru zopet magjarsko večino. A saborski klub hrv. stranke prava je odločno obsodil Zagorčevo postopanje in je izjavil, da vztraja v koaliciji, da jemlje na znanje izstop Zagorca iz koalicije in je mnenja, da je prestal biti tudi član kluba. Tako so se torej zopet izjalovile nade bana Raucha in njegovih prijateljev, in iskati bo moral nova pota, da stre „stoglavo“ hidro“ koalicije. — V torek zvečer je šel Rauch v Pešto. Tudi sekcijski načelnik pl. Czernkovich je prišel tja. Govori se, da je dobil Rauch migljaj naj spremeni dozdajni kurz svoje politike in naj se postavi na nevtralno stališče. Prva posledica tega kurza bo baje, da pojde v pokoj — podban Czernkovich. — Predsednik ogrske zbornice Justh je izjavil, da bi morale mažarske stranke v ogrski zbornici najti točke sporazumljenja s Hrvati.

*

b **Ekspozé velikega vezirja Kiamil-paše v turškem parlamentu.** V včerajšnji seji je podal Kiamil-paša obsežni ekspozé. Poudarjal je, da so vse države pozdravile zopetno ustanovitev konštitucijonalne vlade v Turčiji. Turška vlada je protestirala proti kršenju berlinske pogodbe, ki se je zvršilo s proglasitvijo Bolgarske za kraljevino in z aneksijo Bosne in Hercegovine. Velevlasti so priznale, da so ta kršenja ilegalna. Turška vlada je tudi storila vse priprave v armadi, ko je videla, da je Bolgarska spravila svojo armado v vojno stanje, obenem pa je posredovala pri velevlastih, naj dosežejo mirno rešitev položaja. To se je tudi doseglo in Bolgarska je tudi demobilizirala svojo armado. S tem je nevarnost vojske odstranjena. Posebej povdarja veliki vezir, da je otomanska vlada v vseh treh vprašanjih postopala z največjo rezervo, resnostjo in treznostjo, in zato je njeno postopanje imelo uspeh. Zbornica mu je izrekla zaupanje.

Dnevna kronika.

d **Napredni Slovenci in obrambno delo.** Slovenci smo menda edin narod, v katerem je obrambno delo predmet političnih prepirov. Vsaj naši klerikalci se trudijo, da bi izkoristili naše obrambno delo v svoje strankarske namene. Osnovali so nek ‚obrambni sklad‘ vprid obmejnim Slovencem, ki se pa porablja za širenje — „Slov. Gospodarja“. Povrh tega ga je osnovala kršč. soc. organizacija, čije člani imenujejo po časopisih (gl. „Straža“ in ‚Sl. Gosp‘.) narodna društva, ki niso pri Kršč. soc.

zvezi — nepoštena. Seveda, dosledno po glasovitem reku: Nemo praesumetur nisi bonus! To ni obrambno delo, temveč hujskanje k domačim prepirom. Naš nasvet je: združimo se in podpirajmo skupno Ciril-Metodovo družbo! Naj prevzame ona „obmejni sklad“ — upamo, da se bo potem v dveh mesecih nabralo zanj več ko — 200 K, ker naša inteligenca s svojo narodno požrtvovalnostjo lahko služi v vzgled načelnim pristašem katoliško-narodne stranke! Upamo, da bodo ti potem, ko se bodo zavzeli za C. M. družbo, tako pridni ko narodno izobraženstvo, da bodo tako pridno nabirali in ustanavljali podružnice kakor to. Potem bodo tudi lahko gospodarili v C. M. družbi — in narod bo vesel takega vzornega obrambnega dela, mi pa ne bodemo tožili, da se je C. M. družba poklerikalila, ker smo tako rodoljubni, da se ne izgovarjamo s takimi rečmi tam, kjer je treba — dati. Videti je pri klerikalcih, da se počasi spreobračajo in upamo, da jih bodemo prav kmalu z navdušenjem pozdravili pri Ciril-Metodovi družbi s polnimi blagajnami „obmejnega sklada“ vred! Če je pa že širenje dobrega narodnega časopisja ob mejah tako potrebno, pa bodemo potem iz obmejnega sklada nepristransko podpirali „Slov. Gosp.“ in „Nar. List“.

d **Štajerski deželni šolski svet** je, kakor znano, našim „Nemcem“ na slov. Štajerskem koncediral posebnega okraj. šolskega nadzornika, mu natančno fiksiral delokrog ter mu določil sedež v Celju. Dobro! — Doslej je bilo naše slov. učiteljstvo ravno zavoljo teh Nemcev uboga para. A to bode odslej drugače in mora drugače postati! Dež. šl. svet v bodoče nima misliti, da bodemo Slovenci v uradnem pogledu še kaj nemškega trpeli. Čisto nič več! Mi zahtevamo od zdaj naprej, da se pri okrajnih učiteljskih konferencijah obravnava vse le v slovenščini, da se pišejo zapisniki tako okrajnih, kakor tudi pri inspekcijskih in lokalnih konferencij le slovensko, da okr. šl. sveti odnosno okr. šl. nadzorniki z šolskimi vodstvi in obratno seve šl. vodstva z okr. šl. sveti dopisujejo zgolj v slovenskem jeziku; skratka: **slovenščini popolna ravnopravnost!** — Na učiteljstvu pa je, da pri uradnih okrajnih svojih konferencijah tozadevno stavi svoje predloge. Tu ne gre odnehati, marveč reč tirati do skrajnosti. In skrbeli bodemo, da se to zgodi. — Vigilantibus iura!

Ali smo res že tako daleč? V zadnjih številkah „Narodnega Dnevnika“ smo se nekoliko kritično bavili s stališčem kranjskih klerikalnih kmečkih poslancev v državnem zboru napram poobl. zakonu za trgovinsko pogodbo s Srbijo, nadalje z dogodki v kranjskem deželnem zboru in z volitvami v mestni c. kr. šolski svet ljubljanski. Tega dnevniku in glasilu štajerskih Slovencev, ki se opravičeno zanimajo za politične dogodke v Ljubljani in za politične korake največje slovenske stranke, nobeden misleč človek ne zameri. Ker pa imamo pri „Narodnem Dnevniku“ nekoliko drugačno mnenje o vseh navedenih stvareh kakor č. „Slov. ljudska stranka“ in spoštovani „Slovenec“, nas je ta začel obkladati s psovkami, ki se nič kaj ne podajo ne duhovniku, ne vsakemu dostojnemu človeku. Je menda povsod, razun na Slovenskem navada, da se na stvarno kritiko poda — seveda, če se more — stvaren odgovor; ako pa to ni mogoče, se mora gledati in skrbeti, da se zagrešeno popravi. Znamenje slabe vesti in naravnost presenetljive duševne revščine je pa, ako kdo joka, vpije, psuje in kliče na pomoč, če se ga zaloti na prepovedanih potih. Ako so gospodje okrog „Slovenca“ toliko naivni, da si mislijo, da so vsi ljudje mnenja: stvarne očitke je najlažje zavrniti s psovkami — blagor njim, ki so preprostega duha! Toda mi si bodemo dovolili tudi vbodoče lastno sodbo in ne bodemo nikoli pustili, da bi se pod krinko itak dvomljive sloge gojila politična nepoštenost. Kajti po naših mislih je treba precej široke vesti, da kdo, ki počenja „svinjarije“ (oprostite, govorimo v „Slovenčevem“ tonu), očita drugemu, kateri ga pri tem zaloti, „svinjarski“ ton. Zdi se nam, da je cenjena „Slov. ljudska stranka“ že precej zagazila v ravno isto politično blato, katero je prej iskala s tako hvalevredno vnemo pri drugih. Ne bodemo se čudili, če bodo sčasoma njeni najzvestejši pristaši obupali nad uspehi „restaurationis“. Tisto blato pa menda že sama čuti, ker bi bilo drugače res čudno, da bi svoje načelne nasprotnike pozivala, da ji pomorejo ubiti neprijetni „Narodni Dnevnik“, ki si upa zastopati mnenje, da je najprej potrebna sanacija naših domačih polit. razmer; boj bo potem tem zdatnejši tudi proti Nemcem. Za tako slogo se mi ne bodemo nikoli navduševali, da bi lepo sporazumno gojili v lastnih vrstah gnjilobo, kajti nevarnost je, da se okuži od iste gnjilobe cel narod in se mu vzame vsako čustvo za moralo in poštenost tudi v politiki. Ne mislimo, da bi se ozirali na malenkostne zmote in pomote v časnikih ter v politiki — a v velikih vprašanjih si ohranimo prapor čist! Trudimo se vstrajno tuintam, a s poštenimi sredstvi — to je najlepša sloga, ki se nima bati nobene javne kritike.

Štajerske novice.

a **Narodna zbirka.** Narodna zbirka, ki jo je priredil „Klub naprednih slov. akademikov v Celju“ se je prav povoljno obnesla. Nabralo se je 2053 K 03 vin.

Ker znašajo stroški za zbirko do 60 K, se je včeraj na občnem zboru razdelila vsota 2000 K in sicer sledeče:

Družbi sv. Cirila in Metoda 600 K, „Sokolskemu domu“ v Celju 200 K, „Društvenemu domu“ v Št. Ilju 150 K, Javni ljudski knjižnici in čitalnici v Gaberju pri Celju 150 K, „Dijaškemu podpornemu društvu“ v Gradcu 100 K, „Dijaškemu podpornemu društvu“ na Dunaju 100 K, „Dijaškemu podpornemu društvu“ v Pragi 100 K, „Dijaški kuhinji“ v Celju 100 K, „Dijaški kuhinji“ v Mariboru 100 K, „Dijaški kuhinji“ v Ptuju 100 K, „Učiteljskemu skladu“ 100 K, „Ljudski knjižnici“ v Sl. Bistrici 100 K, „Ljudski knjižnici v Slov. Gradcu 50 K, „Zvezi narodnih društev 50 K.

a **Občinsko gospodarstvo celjskega mestnega sveta.** „Arbeiterwille“ poroča: Naše občinsko gospodarstvo se že 10 let sem giblje samo med dvema možnostima: med zvišanjem doklad in med delanjem dolgov. Letos so gospoda sklenili delati dolgove in zato je vahtarica slovesno raztrobila v svet, da za to leto ne bo treba zvišati doklad. To nam je popolnoma umljivo, kajti v letošnjem majniku se vrše nove volitve v občinski zastop in cela družba misli, da bo potem znova lahko začela s to igro. Kaj se godi v finančnem odseku, o tem ne zve nikdo. Predlogi finančnega odseka se sprejmejo, ne da bi se jih natančneje preresetalo. V strahu, da te neznane tajnosti ne prenesejo javne kontrole, je občinski odbor leta in leta obravnaval vse važnejše predmete v obliki, ki javnost skoraj popolnoma izključuje. Le slučajno pride kak škandal v javnost, kakor n. pr. v plinarni, katere zadnji letni račun ima 15.216 kron nepojasnenega primanjkljaja, ali škandal, da občinski zastop kar celo hišo v vrednosti 90.000 K podari jednemu društvu in nato poviša najemninske vinarje. To in drugo, o čemer se bo še govorilo, vzbuja opravičeno bojazen, in mi moramo zahtevati, da deželni odbor stvari vestneje kontrolira. Dolgovi naše občine znašajo nad 2 mil. kron. Tem dolgovom stoje nasproti kot imovina dvakrat in trikrat preplačana stavbišča, katerih vrednost se nikakor ne viša, ravno tako kupljene ali sezidane hiše, katerih vrednost vedno pada, posekani gozdovi, ki ne donašajo nikakega dobička, pasivna plinarna in pasivna klavnica. Pri teh dolgovih so še nevračunani stroški za vodovod. Posojila so dobivali dosedaj jako lahko, ker sede isti ljudje v občinskem zastopu kakor v odboru šparkase. Zaostale doklade se množijo leto na leto in konca tega gospodarstva še nikakor ne moremo pregledati. Škoda, da lepa „marburgarica“ o tem ne zna ničesar pripovedovati v svojih „Celjskih pismih“. — K temu dostavljamo: Vrč hodi tako dolgo k studencu dokler se ne ubije — celjsko meščanstvo bo vendar enkrat uvidelo, da se ne more gospodariti s samim blaznim hujskanjem proti Slovencem temveč, da je treba tudi pametno in varčno gospodariti.

a **Ceniki v mesnicah.** Zadnjič smo poročali, da je c. kr. okrajno glavarstvo zaukazalo, da morajo imeti vsi gostilničarji v svojih prostorih cenike jedi in pijač. Pa tudi mesnice morajo imeti enake cenike na različne vrste mesa. Do danes še v Celju nima cenika nobena mesnica. Slavni celjski magistrat se seveda zato ne zmeni ter tako podpira mesarje, da lahko delajo z odjemalci, kar se jim ljubi. Tisto malo možgančkov naših celjskih magistratovcev, kar jih še ni otopelo pivo, popolnoma absorbira tuhtanje, kako bi se škodovalo Slovencem in kako bi se zvišale mestne doklade. Celjsko meščanstvo bi res zanimalo vedeti, zakaj pravzaprav plačuje magistrat s celim uradniškim aparatom, ako nima ne smisla ne volje izpolnjevati svojih dolžnosti?

a **Seja izvršev. odbora „Narodne stranke“** se vrši v nedeljo, dne 17. januarja ob 3. uri pop. v rdeči sobi restavracije „Narodni dom“ v Celju. Vsi člani se naj zanesljivo udeleže seje.

a **Tajništvo „Narodne stranke“ in „Zveza narodnih društev“** bodeta imela odslej svoje uradne prostore v dosedanjem uredništvu „Narodnega lista“ Rotovške ulice št. 12. — V isti sobi bo tudi na razpolago članom naprednega kluba veliko število revij in raznih listov. Vršila se bodo tam tudi predavanja za klubove člane.

a **Opravičenje na nepravem mestu.** V predzadnji štev. celjske „Deutsche Wacht“ se je slovenski obrtnik g. Selišek, krojač v Celju, opravičeval, da so ga Slovenci baje brez njegovega vedenja vzeli v imenik slovenskih obrtnikov in trgovcev. Ali je bilo to opravičevanje na pravem mestu gosp. Selišek?

v **Koncesija pri „belem volu“.** Včeraj si je ogledala posebna mestna komisija hotel pri „belem volu“ in izjavila da mesto ne more dati koncesije sedanjim lastnikom zaradi različnih pomanjkljivosti. To je seveda čisto navadna šikana našega ljubega magistrata ki pa ne bo, tako upamo, ničesar izdala. Saj že čivkajo v Celju vrabci na strehah, da dobi v Celju Slovenec le takrat kako obrtno koncesijo, ako potolažijo višje oblasti razne pomisleke tankovestnega celjskega magistrata.

Iz celjske višje gimnazije. Iz tega nemškonacijonalnega zavoda prihaja vedno več in več pritožb, katere glasno zahtevajo odpomoči. Slovenske dijake se smatra kot manjvredne in se postopa ž njimi kakor z kakimi priseljenci, ki bi naj bili zadovoljni da se jih sploh trpi. Slovenskega dijaka, kateri se malo ozlovolji radi predrznih besed nadutih nemških svojih kolegov, kakor „windische Hunde“, „windische Schweine“, se zapre, ako se osmeli priložili. Da nosijo dijaki nemške verižice, nemške narodne znake v šoli, tega seveda profesorji ne vidijo! Ako se slovenski dijaki med sabo pogovarjajo slovenski, takoj so nemški njihovi kolegi tukaj in žalitve „hier wird nicht windisch gesprochen“ so na dnevnem redu. Te razmere, ki so že nestrpljive za naše dijake, kličejo zopet v vspredje naše stare zahteve po popolni slovenski gimnaziji, katero si moramo izvojevati! Proti nemškim „pedagogom“, osobito proti ravnatelju Proftu pa se mora enkrat začeti odločna akcija.

a **Plesni venček** priredi „Bralno društvo v Gaberju“ v restavraciji „Skalna klet“ pri Celju v nedeljo 17. januarja 1909. Svira slav. šmarska godba. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 50 vin. za osebo. Naše „Bralno društvo“ je jako važnega pomena za celjsko okolico, zato tudi gotovo zasluži, da ga gmotno in moralno podpirajo vsi zavedni Celjani in okoličani ter obiskujejo istega prireditve.

Odbor.

a **Celjski „Turnverein“** je štel minulo leto 56 telovadcev, 31 podpornikov in 1 častnega člana. Konstatiralo se je, da so danes samo še trgovski pomočniki, ki vzdržujejo društvo. Starejšim meščanom in mlademu naraščaju nič ne ugaja „Turnverein“. Ganljivo je moralo biti, ko so se „pristni“ Nemci Jošt, Lesjak, Topolšek in Čep (med drugimi) navduševali za gojenje „svojega“ nemškega (?) maternega jezika. Splošno pa se vidi, da leze društvo krepko — nazaj. Mislimo, da bo tudi sedaj „stari Celjan“ pretočil nekaj solz v „marburgerci“.

a **Tatvina.** Posestnici in gostilničarki A. Strenčan v Mozirju je bilo te dni ukradenih 400 K. Sodi se, da jih je ukradel nek berač.

a **Občinske volitve v obč. Marijagradec pri Laškem trgu** se vrše 27. januarja ob 8. uri dop. v obč. pisarni. Kmetje izvolite si odločno naroden obč. odbor!

a **V Savo je skočil** kovač Martin Stepčič v Brežicah. Potegnili so ga pred jednim tednom v Hostecu na Hrvaškem iz Save.

a **Odpadke premoga in prahu** se mečejo iz rudnikov in tovarn v Savo, kar ribam zelo škoduje. Ker se pritožbe množijo, opozarjamo merodajna oblastva, da te nedostatke odpravijo, sicer se celo ribarstvo v Savi uniči.

b **Iz Kozjega.** Protest proti nemškemu šolskemu nadzorniku na Sp. Štajerskem. V seji dne 8. t. m. se je kozjanski okrajni šolski svet energično izrekel proti nameščenju šolskega nadzornika za nemške ljudske šole na Spod. Štajerskem. Ta svoj dobro utemeljen protest je brzojavnim potom poslal naravnost na naučno ministerstvo. Slovenski okrajni šolski sveti, posnemajte!

a **Poziv g. župniku Zdolšku v Št. Jurju ob Taboru!** Gosp. župnik Zdolšek se je nedavno tega izrazil proti Gomiljancem tako: „Vam Gomiljancem bi se še moglo zgoditi, da bi ne dobili nobenega župnika. Pri vas se čita preveč „Narodnega Lista“. — Torej take strune se mislijo napeti. Pozivamo g. župnika Zdolška, naj nam pojasni, ako je mož in poštenjak, kaj se je pisalo v „Nar. L.“ protiverskega?

a **Umrl** je v Ormožu 9. januarja 83 letni posestnik J. Fuchs.

a **Dr. Povalej v kazenski preiskavi!** „Sl. N.“ poroča, da je dr. Povalej v kazenski preiskavi zaradi očitanj v „Marb. Zeitung“. Stvar še utegne biti zanimiva!

a **Tujci v Mariboru.** L. 1908. je obiskalo mesto Maribor 12.525 tujcev (proti 14.233 leta 1907.). Domačinov je bilo 6471, iz drugih avst. dežel 4009. iz ogrskih 1222, iz Bosne 123, iz Nemčije 207, iz Francoske 1, iz Italije 481, iz Srbije in Bulgarije 8 in iz drugih evropa. dežel 3.

v **Maribor.** (Beda naših gimnazijcev). Te dni sem po naključju zvedel da nek slovenski četrtošolec dva dneva v tednu nima obeda. Ker se mi je to čudno zdelo, sem vpraševal dalje in sem zvedel, da jih ni manj nego 21, katerim manjkajo deloma obedi deloma večerja. Našel sem v I. b in c razredu 6 učencev, katerim manjka po 2 obeda, 2 učenca, katerima manjkajo po 3 obedi v tednu in enega učenca, kateri vseh 7 dni v tednu ne obeduje. Razun teh sem še našel od II. b do VII. razreda 2 slovenska učenca, katerima manjka po 1 obed, 6 katerim manjkata po 2 obeda, 1 kateremu manjkajo 3 obedi, potem je še 1 brez 4 obedov in 1 brez 6 obedov; nek šestošolec pa nima nikdar večerje. Prašavšemu se mi je sicer povedalo, da je vsako leto tako, ampak to je jako žalostno in sramotno za nas Slovence; skrajni čas je, da se taka beda odpravi. Naj vsakdo pomisli, kaj se pravi sedaj v britki zimi biti brez toplega obeda, in to morajo ljudje trpeti v dobi, ko se razvijajo, in mladina, ki je nada našega naroda! Zaradi tega prosim mariborske rodoljube, ki so volje podpirati katerega dijaka z obedom ali večerjo, naj to blagovoljo naznaniti mini ali pa g. c. kr. gimn. prof. Jak. Kavčičn. Slovence izven Maribora pa prosim, da pomorejo z denarjem, da revnim dijakom plačava obede v dijaški kuhinji. Pripomnim da vsak obed v dijaški kuhinji stane 30 vin. Ker je dijaška kuhinja v takih denarnih stiskah, da ne more dajati zastonj hrane večjemu številu dijakov, nego jim že zdaj daje. Tudi najnižji darovi se bodo radi sprejemali v imenu dijakov in se bojo objavljali v časnikih.

Dr. Ivan Arnejc, c. kr. gimn. učitelj
Maribor, Gerichtshofg. 25.

Op. Do sedaj sta dali 2 obeda gospa prof. Koprivnikova 1 obed gospa Weixlnova; 1 obed se je zavezala plačevati v dij. kuhinji gospa Dr. Arnejčeva.

v **Kletarski poučni tečaj v Mariboru.** Kakor ste že v „Nar. Dnev.“ javili, razpisuje ravnateljstvo deželne sadje- in vinorejske šole v Mariboru poučni tečaj za kletarstvo od 3.—8. febr, t. l. Udeležiti se ga morejo posestniki vinogradov in drugi interesenti. Število udeležencev je odmerjeno na 20. Čudno pa je to: za slovenski vinonorodni Sp. Štajer, za slovenske vinorejce, ki so poduka gotovo bolj potrebni ko nemški meščani, se vrše predavanja v nemškem jeziku. Nimamo slednjič nič proti temu, da se vrši enak tečaj za Nemce, a gotovo je pravična naša zahteva, da se otvori enak poučni tečaj tudi za Slovence, ki niso zmožni nemščine. Strokovnih moči za predavanje je pač dovolj. G. deželni odbornik Robič, posredujte.

v **Iz Maribora.** Vaditeljski zbor „Mariborskega Sokola“ je priredil trimesečni vaditeljski tečaj, da se povzdigne strokovna izobrazba udov. Praktični pouk se druži s predavanji. Na programu so predavanja: Sokolski telovadni sistem, anatomija, prva pomoč pri nozgodah, voditelj — izobraževalec. Tečaja se udeležujejo tudi zunanji telovadci iz okoliških telovadnih društev. —

o **Iz Št. Ilja v Slov. gor.** Südmarkina podružnica v Št. Ilju je imela koncem leta 1908 129 udov. To število bi bilo Slovencem strašilo, ko bi bili udje sami domačini. A večina jih je le na papirju. Zdravnik dr. Hans Venigerholz jih je nabral ob raznih prilikah po Mariboru in vštel tudi goste Südmarkine kobače, ki so mu dali letni prispevek.

a **Pretep na gostiji.** Kršč. soc. deželnozb. kandidata so 4 delavci na neki gostiji v Pruggernu pri Gröbmingu preteklo nedeljo pretepli in z nožmi v bokih težko ranili.

a **Iz Vurberga.** Naš priljubljeni gospod nadučitelj Franjo Žiher je padel na tlaku pred šolo tako nesrečno, da je moral vsled poškodbe in bolečin na desnem laktn nastopiti večtedenski dopust. Izražamo mu naše iskreno sožalje in željo, da srečno ozdravi!

b **Zahvala.** Podpisani krajni šolski svet in šolsko vodstvo ormoške okoliške šole se prav prisrčno zahvaljujeta vsem onim, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je mogla slavnost 60 letnice vladanja našega presvitlega cesarja na naši šoli 2. decembra t. l. tako lepo vršiti. Osobito se zahvaljujeta vsem staršem in prijateljem naše šole iz Ormoža, Hardeka, Pavlovc, Pušinc, Libanje, Litmerka, Dobrave in Lešnice, ki so z denarnimi prispevki in darovanjem mnogih prelepih dobitkov omogočili, da se je tombola v prid cesarske slavnosti dne 22. novembra t. l. tako dobro obnesla. S to tombolo smo dobili potrebne novce, da smo mogli v dan cesarjeve 60 letnice primerno obdarovati vseh 249 otrok naše šole s knjigami ali različno snovjo za obleko.

Prisrčna hvala pa tudi vsem gospem, gospodičnam, posojilnicama in prijateljem naše šole iz Ormoža, ki so v dan cesarjeve 60 letnice z denarjem in darovanim okusnim pecivom omogočili tako obilno pogoščenje otrok. Upamo, da je obdarovanje in pogoščenje otrok prav posebno pripomoglo do tega, da ostane ta redka slavnost otrokom v trajnem spominu.

Iskrena hvala tudi učiteljstvu domače šole, ki je na predvečer slavnosti šolsko poslopje tako krasno razsvetilo in dne 2. decembra slavnostno predstavo z otroci tako lepo izvršilo! Vsem skupaj tisočera, iskrena zahvala!
Ormož-okolica, dne 6. jan. 1909.

Jožef Vaupotič, načelnik. **Josip Rajšp,** nadučitelj.

Kranjske novice.

v **Obesil** se je danes zjutraj v kleti drž. realke v Ljubljani delavec pri mestni plinarni Jernej Podbevšek. Zapušča ženo in 2 otrok v starosti 5 in 6 let. Bil je alkoholik.

v **Kapelnik Tallich odide!** Neprijetno je iznenadila muzikalične kroge v Ljubljani vest, da zapušča kapelnik g. Vaclav Tallich „Slov. filharmonijo“. Kot vzrok se navajajo neka anonimna pisma s konkurečne strani, pravi vzrok pa je, kakor se trdi v poučenih krogih, da g. Tallich kot pravi umetnik ne mara nastopati na plesih, na ledu itd., kar je pa v Ljubljani skoraj neizogibno. Odhod g. Tallicha bi bil težak udarec za „Slov. filharmonijo“.

v **„Slovenska Matica“ v Ljubljani.** Vnanjim članom „Slovenske Matice“ se pričnо razpošiljati edicije za leto 1908 prihodnji teden. Razpečavanje je oviral geološki zemljevid, ki ni bil pravočasno gotov.

v **Ljubljansko nemško gledališče** je pri vsaki predstavi prazno. Izguba je od dne do dne večja. Tik pred novim letom so hoteli v konkurenco Slovencem uprizoriti „Carmen“, ki so jo tačas s krasnim uspehom predstavljali Slovenci. Na dan predstave je pa ušlo 6 članic nemškega zbora v Opatijo. Predstava „Carmen“ je bila taka, da so najvernejši Nemci bežali iz gledališča Vsi boljši igralci so že ušli. Ravnatelj Wolf se zanaša na Celje, češ za nemške Celjane je vse dobro!

v **Letošnji IV. planinski ples** beli glavo že sedaj vsem tistim, ki so bili doslej redni gostje te domače pa vendar razkošne planinske prireditve. Skrbi jih, bo li vsak dobil toliko prostora, da bo lahko v miru pil svojo čašo vina. Vse te skrbi so odveč ker se nam poroča, da je letos tudi za mnogobrojnejši obisk oskrbljeno. IV. planinski ples se bo vršil namreč v vseh gornjih in spodnjih prostorih „Narodnega doma“. Glavno plesišče bo v gornji veliki dvorani. Sokolova telovadnica bo spremenjena v velikansko zeleno planino, kjer se bo po potrebe lahko kakšno poskočno zaplesalo, v planinskih kočah pa bodo prodajali dražestne slovenske planinke pod nadzorstvom odličnih naših slovenskih gospa, kar si le poželi oko in uho, grlo in želodec. Vsega bo toliko, da bo zadoščeno vsaki zahtevi. Kdo torej radi bojazni pred gnječo ni nameraval priti na letošnji planinski ples, naj se kar hitro spreobrne in naj kar naprej s tem računa, da se bo dne 1. svečana zvečer izvrstno zabaval v „Narodnem domu“.

Primorske novice.

o **Nove šolske zahteve tržaških Nemcev.** Tržaški Nemci so začeli akcijo za ustanovitev nemške meščanske šole, dekliškega liceja in trgovske šole. Vse nemške stranke in tudi vlada jim bode šla pri tem gotovo zelo na roko. In ako se posreči Nemcem ta načrt, pomeni to neizmerno ojačenje nemškega elementa v Trstu, ki nam postane s tem prav resno nevaren. In pri naši nepazljivosti se te nemške nakane tudi lahko uresničijo. Zato opozarjamo že sedaj vse merodajne faktorje, predvsem našo državnozborsko delegacijo, da naj posveti temu vprašanju vso pazljivost in še o pravem času zastavi ves svoj upliv, da prepreči te nemške nakane.

o **Telefonska proga Ptuj - Trst** je bila včeraj otvorjena. S tem je tudi Pulj pridružen interurbanskemu telefoničnemu omrežju.

Obrambni vestnik.

o **Novi otroški vrtec** ustanovi dr. sv. Cirila in Metoda v Krminu na Goriškem, snuje pa ga tudi v nekem predmestju na Štajerskem.

o **Nove podružnice družbe sv. Cirila in Metoda.** Zadnje čase so se ustanovile podružnice za Vič, Glince in Rožno dolino, nadalje za Posavje s sedežem v Tomaževem, v Šmarjeti v Rožni dolini na Koroškem. Kmalu se ustanove podružnice v Glinjah in Sp. Dravogradu na Koroškem, v Ribnici na Štajerskem itd.

o **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslala 100 K hranilnica in posojilnica na Dolu. Iskrena hvala!

o **Za družbo sv. Cirila in Metoda** je nabrala v nedeljo vesela družba v „Del. podp. društvu“ v Celju 2·60 K.

o **Za družbo sv. Cirila in Metoda** postaja zanimanje v Škofji Loki večje. V kavarni g. I. Karlina so si naročili „kvartopirci“ svoj nabiralnik. Vsakdo mora plačati iz čistega dobička pri pri „preferanci“ 10%, pri taroku od vsakega „pagata“ 20 v. Tako se je nabralo v enem mesecu 20 kron. Ta način zbiranja prispevkov naši družbi priporočamo vsem „kvartopircem“ in drugim igralcem.

o **Družba sv. Cirila in Metoda** dobi nov vir svojim dohodkom. Sklenila je namreč zvezo s tovarnama za milo znanih rodoljubov g. Focka v Kranju in g. A. Gabrščeka v Gorici. Nadejamo se, da to milo, ki je bilo vsled kakovosti že do sedaj priljubljeno, dobi odjemalcev vsepovsod med Slovenci, posebno med temi, kateri znajo ceniti plemenito delovanje družbe sv. Cirila in Metoda, saj jo z uporabo tega mila znatno podpirajo in tako pospešujejo obrambno in prosvetno delo slovensko.

o **Družbi sv. Cirila in Metoda** koristi gmotno vsak, kdor kupi poljudno in poučno zabavno knjigo „Slepa ljubezen“, katero je spisal v pouk roditeljem in otrokom znani pisatelj nadučitelj Anton Pesek v Narapljah pri Ptujski gori na Štajerskem. Knjigi je določena cena 1 K (in 10 vin. za poštnino). Družba sv. Cirila in Metoda dobi od vsake knjige, ki se proda, 20 vin. Čitatelji, posebno roditelji, ki slepo ljubijo svoje otroke, dobe pa jasne nauke, kako naj vzgajajo svoje ljubljene otroke. To knjigo toplo priporočamo. Prevedena je že na češki in srbski jezik.

o **Za Ciril-Metodovo družbo** je nabrala gospica Ivanka Rajšterjeva v Šoštanju ob priliki gostije svaka g. J. Ledenika od veselih gostov znesek po K 23·11; priporočamo v posnemanje.

Po svetu.

a **Izseljevanje v severoameriške Zjedinjene države nazaduje.** Kakor posnemamo iz nekega newyorskega dopisa v „Frankfurter Zeitung“, je znašalo število priseljencev v Zjedinjene države v lanskem letu samo 209.867 oseb proti 1,007.163 v prejšnem letu. Izkrcati se ni smelo 12.971 oseb, to je skoro 50% odstotkov več ko predlani. Število onih, ki so se povrnili v domovino je pa nasprotno zelo naraslo: od 80—100 tisoč v prejšnih letih na 714.828 oseb v tem letu. Da se bo kupčiji z belimi sužnji prišlo lažje v okom, nasvetuje trgovski tajnik, da se naj naturalizacijska postava spremeni v toliko, da zakon z ameriškim državljanom še ne bo varoval pred deportacijo. Dosedaj se je namreč pogosto zgodilo, da so se taki prekupci z dekleti omožili z inozemkami, da jih potem redarstvo ni moglo deportirati. — Nova postava tudi zahteva, da se zmanjša prostor za potnike v podpalubju. To bo zdatno zvišalo cene za potnike podpalubju.

a **Nesreča v rudniku.** Iz New-Yorka se poroča, da je vsled eksplozije v premogovniku pri Ilinois v državi Indiana 25 delavcev mrtvih.

a **Cerkev se je zrušila** med božjo službo v vasi Nax na Švicarskem. Mrtvih je 40 oseb, ranjenih pa 60.

a **Gora se je vdrla** ob cesti, ki pelje iz Celle v Albisolo na Pijemonteškem, ter zasula 10 oseb. Izpod zemlje so izkopali 6 mrtvih in 4 ranjene.

a **Radi velesrbske propagande** so zaprli v Pakracu na Hrvaškem Dane Podunavaca, kaplana v Pakracu, Stevo Zukanoviča, gostilničarja v Pakraca, Simo Vuksana, učitelja v Pakracu in Kosto Dragosavca, učitelja v Kusonjih pri Pakracu. Veletržec Gjuro Jagnič iz Pakraca je bil med tem v Zagrebu, in ko je slišal, da je tudi on proglašen jetnikom, se je javil sam sodišču. Na pakraški kolodvor je spremila jetnike, ki so bili uklenjeni kakor navadni zločinci, velika množica ljudi in demonstrirala proti Rauchovi policiji.

a **Svoboda v Bosni in Hercegovini.** Državno pravdništvo v Sarajevu je zaplenilo Tolstojev spis o aneksiji Bosne in Hercegovine, katerega so v letakih razdeljevali med ljudstvo. Da omenjeni spis ni tako nevaren državi, je razvidno iz tega, da ga ni zaplenil ljubljanski državni pravdnik, ko je pred kratkim izšel v „Slov. Narodu“. Dopisnika „Novoje Vremja“ Antona Berezovskega so pregnali iz Bosne in Hercegovine, ker je bojda skušal širiti o Bosni in Hercegovini vznemirljive in ažnjive vesti. Slavna ck. policija se v „državnih“ deželah boji javne kritike. Kako se sicer to sklada z obljubami v aneksijskem manifestu?

a **Roparja danskih kraljevih grobov v Röskilde** so dobili v Ripenu na Jütlandskem v osebi nekega Wermickewicza. Pri njem so našli zlate in srebrne vence, ki si jih je bil prilastil.

Najlepše božično darilo. Iz Schwetzingena se poroča, da je dne 4. dec. lanskega leta v bližnjem Keschu hipoma pri delu oslepela neka mlada tobačna delavka. V očesni kliniki v Heidelbergu je zopet ozdravela in ravno na svet večer se je veselo vrnila domov.

Potres v Italiji.

Ekspedicija dunajskega rešilnega društva.

b **Katanija,** 13. jan. Dr. Charasa, ki je danes z grofom Wilczekom odpotoval na Dunaj, nadomestuje dr. Rosner, ki je še ostal z upraviteljem in dvema sanitarnima hlapcema v Kataniji. Grof Wilczek in dr. Charas sta se osebno poslovila od prefekta in župana. Ko sta zapustila mestno hišo, so jima begunci burno ploskali in klicali: „Bog vaju blagoslovi in vajine ljube! Na svidenje!“, nakar je Wilczek odgovoril: „Pa pri boljši priliki“.

Poslopja so se pogreznila.

b **Rim,** 13. januarja. Iz Kalabrije se vrnivši ravnatelj kalabrijskega observatorija brzojavlja „Agenzia Stefani“, da je konštatiral, da se je v Reggio di Calabria obrežje kakor tudi poslopja ob pristanišču precej pogreznilo.

Nov potres v Italiji.

b **Imola,** 13. jan. Nocoj ob 1. uri 43 min. so čutili tukaj precej močen potresni sunek. Prebivalstvo se je zelo prestrašilo in večinoma zapustilo stanovanja. Nekatere hiše in cerkveni oboki imajo razpoke.

Genova, 13. jan. Nocoj ob 1. uri 45 min. so tukaj čutili valovajoč potresni sunek, ki je trajal 4 sekunde.

b **Milan,** 13. jan. Sinoči ob 1. uri 50 min. je bil tukaj lahen potres.

b **Rim,** 13. jan. Sinoči se je čutil v več mestih severnega in srednjega Italijanskega potres kakor v Florenci, Padovi, Pisi, Lucca, Pistoiji, Raveni, Perucciji, Ferari, Veroni, Reggio nel Emilia, Beluni, Rimini in drugih krajih.

b **Reka,** 13. jan. Tukajšnja potresna opazovalnica je naznačila ob 1. uri 22 min. zjutraj 15 sek. trajajoč potres v Reki. Mnogi trde, da so po prvem močnem sunku še čutili lahnejše sunke.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Goriški deželni zbor se razpusti?

b **Gorica,** 14. jan. Ker ni prišlo do sporazumljenja med strankami v deželnem zboru, je isti odgoden. V dobro poučenih krogih vlada mnenje, da bo vlada ugodila želji strank in bo dež. zbor razpustila.

Odstop kralja Petra.

b **Dunaj,** 14. jan. Današnja „Mittagszeitung“ javlja, da se pripravlja na Srbskem prevrat v tej smeri, da odstopi kralj Peter v prilog prestolonasledniku Jurju v najkrajšem času.

Tržne cene.

13. januarja.

Na dunajski borzi za kmetijske pridelke je ugodno vreme slabo vplivalo na promet, žito in pšenica sta padla za 10 vin., turšica in oves za 5 vin.

Kava: Santos Good Average za marc 32·75, za maj 31·75, za september 30·75, za december 30·50. Tendenca stalna.

Produktni trg. Pariz: moka za tekoči mesec 29·40, moka za prihodnji mesec 29·70, moka za januar — april 30·40, moka za marc — junij 30·80, pšenica za tekoči mesec 22·70, pšenica za prihodnji mesec 22·50, pšenica za januar — april 23·55, pšenica za marc — junij 23·70, žito za tekoči mesec 16·40, žito za prihodnji mesec 16·40, žito za januar — april 16·90, žito za marc — junij 16·90.

Sladkor. Praga: surovi sladkor prompt K 22·90, za oktober — december K 22·15. Tendenca mirna.

Produktni trg. Budimpešta. Pšenica za april K 12·66 pšenica za oktober K 10·78, žito za april K 10·08, žito za oktober K —·—, oves za april K 8·52, oves za oktober K —·—, turšica za maj K 7·25, ogrščica za avgust K 13·90. Promet 12.000 met. st.

Budimpešta, 7. jan. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin., mlade, težke 118 do 120 vin, mlade, srednje 120 do 121 vin., mlade, lahke 121 do 122 vin.; zaloga 22.829 kom.

Svinjska mast 135·—, namizna slanina 108·—.

Iz sodne dvorane.

v **Surovost.** Janez Rajšter, dninar iz Škal, je dne 4. decembra 1908 v Cirkovcih pri Velenju kovaškega učenca vrgel parkrat ob tla. Ker so se rane pozneje gnojile in je bila poškodba toraj zvezana z več kot 30 dnevnim motenjem zdravja je bil obsojen pred okr. sodiščem na 3 mesečno težko ječo z 1 postom.

v **Pretep in nasilnost.** V Brnici pri Hrastniku so se 1. nov. skregali v gost. pri Šentjurču delavci iz kemične tovarne in glažute. Ker so delavce iz glažute venvrgli začeli so ti gostilno s kamenjem bombardirali ter so pri tem ranili dva gosta. Zato so dobili Štelan Maloševič z Siska 3 mesce, Rudolf Mlaga iz Sv. Miklavža pri Laškem in Matija Bajda iz Krškega 2 meseca težke ječe.

v **Še enkrat naskok na gostilno.** 20. decembra 1908 zvečer sitnarila sta Franc Mlaker in Jožef Zalokar tako dolgo v gostilni Izlakerjevi v Trbovljah, da so bili postavljeni pod kap. Iz jeze vsled tega hiteli so po drnge tovariše in žnjimi naskočili gostilno, udrli v kuhinjo in tam vse razbili. Ker pa škoda ni presegala 50 kron dobili so samo: Mlaker Fr. 3 tedne, Zalokar 14 dnij in Blatnik Jožef 3 tedne zapora.

v **C. kr. okrajno sodišče pri Sv. Lenartu v Sl. gor.** zaprlo je nekega postopača z imenom Alojza Pollaka false Otona Roznowskega. Izvršil je v okolici Sv. Lenarta več sleparij na ta način, da se je izdajal kot sodnega uradnika in odposlanca okrajnega sodnika z butare aktov, — zavrženi sodni papirčki — ki ih je nabral pri okrožni sodniji v Mariboru kot jetnik. S osebno prežal je na obč. predstojnike, da so mu dajali svoje podpise na prazne papirje in uradne pečate. Posebno se je prikupil ta dečko obč. predstojniku občine Spod. Voličine. Pogostil ga je po „vsih uradnikih opravilih“ z različno meseninо in klobasami ter navrh tega še povabil v klet. Gospod župan ste jako dosledni, kajne?

v **Še enkrat 13. september 1908 pred okrajnim sod. v Ptuju.** Dne 11. t. m. se je vršila pred okr. sod. v Ptuju obravnava proti g. prof. Zeleniku zaradi prestopka po. § 314 k. z., katerega je g. prof. Zelenik zakrivil s tem, da ni na prvo besedo oholega policaja Antoniča dne 13. septembra 1908 odstranil slovenskega znaka. Pri razpravi se je še enkrat v pravi luči pokazala ne samo smešna prepotenca magistratnih gospodov, ki bi hoteli imeti Slovence za državljane II. reda temveč tudi zelo žalostna resnica, da podcenjujejo ptujski policaji vrednost svoje službene prisege. Razsodba je bila seve oprostilna, ker se še ne prekrši § 314 k. z. s tem, ako se zadrži kedo popolnoma pasivno proti policaju, ki zahteva dejanj, katerih ne bi smel zahtevati.

Književnost.

b **„Zadruga“.** 1. številka letošnja, že 17. letnika tega najboljšega slov. strokovnega zadružnega glasila z lepo zabavno in poučno vsebino je ravnokar izšla. List stane na leto 3 krone in ga toplo priporočamo v naročbo. Urejuje ga potovalni učitelj Zadružne Zveze g. Miloš Stibler.

b **Nov umetniški list** se nam napoveduje v sobotnem „Slov. Narodu“. Gotovo bo vsak vesel, če bo to resen list, ki nam bo prinašal le izvirne slovenske in slovanske ilustracije. Kajti kar se je „Slovanu“ z zadnjo ‚umetniško prilogo‘ pripetilo, je nekoliko sitno. Vendar moramo žalibog dvomiti, če so mladi idealisti dovolj pomislili na gmotno podlago. Če bi se ne mogel držati, potem ideji več škodi ko koristi. Ilustracije so zelo drage in gotovo bi tudi „Slovan“ rajše prinašal izvirne slovenske kakor „diletantske nemškutarske“, toda tukaj odločuje denar. Povemo pa tudi, da bi nam bilo žal za „Slovana“, ko bi vsled cepljenja moči moral prenehati. To je naš star greh, da hočemo vedno s koreninami vred izruti, kar nam popolnoma ne prija, dasiravno bi često zadostovalo onemoglemu drevesu priliti pomlajujočih novih moči. Zato je pri vsem našem delu videti le začetke brez nadaljevanja.

o **Prvi slovenski blok-koledar in zapisnik** je izdala „Slov. knjigarna in papirnica“ g. J. Gorenjca v Trstu (ul. Valdirivo 40).

o **Koledar za kmetovalca 1909** je ravnokar izšel. Ta našim kmetovalcem priljubljena lična in trpežna knjižica obsega tudi letos kratke in poučne članke in tabele o živinoreji, gnojenju, živinozdravništvu, kletarstvu, sadjarstvu, gozdarstvu, o davkih, merjenje lesa, zadružništvu itd. Ta koledar, ki se rabi v umnemu gospodarstvu skoraj vsaki dan, je kmetovalcem zelo priporočati. Cena trpežno vezanemu koledarju je 1.60 K, s pošto 1.80 K.

Listnica uredništva.

Brežice: Eno poročilo o ustanovitvi kmetijske podružnice smo dobili že od druge strani. Prisrčna hvala in pozdrav! Ostalo pride! Prosimo potrpljenja! **Sv. Lenart v Sl. g.:** Kako pišete, je prepuščeno docela vaši dobri volji in pameti. Hvala za obvestilo in pismo!

Krtačni stroj

(Bürstenmaschine)

rabljen, vendar še dobro ohranjen, očisti na uro 10 met. stot., je ceno

naprodaj.

J. ZADRAVEC, paromlin,

Središče. 53 2-1

2 dečka

katera imata veselje do trgovine z dobro šolsko izobrazbo ter poštenih starišev, sprejme v uk

Karl Cimperšek,

trgovina z mešanim blagom

52 **Sevnica ob Savi.** 3-1

Išče se spreten

strojevodja

za parno žago. — Več v upravništvu „Narodnega Dnevnika“.

42 3-2

Mali oglasnik

Plača se za enkratno objavo . . . . . **60 vin.**
za dva- ali večkratno objavo za vsakikrat . . . . . **50 „**
Če znaša oglas več kakor 5 tiskanih vrst, se plača za vsako nadaljno vrsto . . . . . **10 „**
Oglase v „Malem oglasniku“ se plačuje **vnaprej** (tudi v znamkah). Na vprašanja, tičoča se oglasov, odgovarjamo le, če je priložena vprašanju znamka ali dopisnica za odgovor.

Upravništvo „Narodnega Dnevnika“.

Natakarica na račun

se takoj sprejme. — Ponudbe na upravništvo „Narodnega Dnevnika“. 4 4-2

Proda se nova hiša

zraven cerkve in meščanske šole takoj.

Eden ali dva dečka

ki imata veselje za kleparsko obrt se sprejmeta za vajenca s celo oskrbo na štiri leta. Posreduje društvo za varstvo otrok v Celju. 2-2

Proda se posestvo

blizu Celja, za 1500 kron. Ponudbe na upravništvo „Nar. Dnevnika“. 4 4-1

Svoji k svojim! Svoji k svojim!

Slovenski trgovci pozor!

Naročujte svoje blago pri skoz in skoz slov. tvrdki

„Merkur“ J. Ulčakar in dr.

Trst, ulica Torre Bianca 9.

Zaloga kave, riža in druzega kolonijalnega blaga. Na debelo.

Nakup in prodaja domačih pridelkov.

3 10—10

Lastnik in izdajatelj: Narodna založba v Celju — Odgovorni urednik Vekoslav Spindler — Tisk Zvezne tiskarne v Celju.